

FORO POLA ECONOMÍA SOCIAL GALEGA

Oportunidades Sectoriais

para
entidades de

Economía Social

2020

Contidos

01

Sumario

02

Introdución

03

O rural galego.
Comunidades de
Montes

04

Centros
Especiais de
Emprego

05

Educación
Infantil

06

Transformación
de empresas
mercantís

SUMARIO

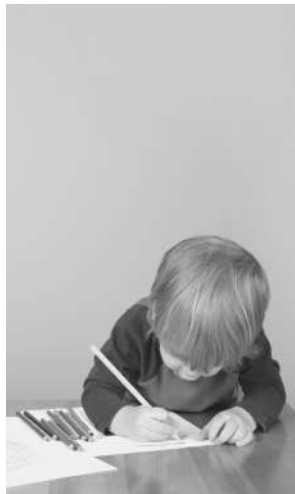
Comunidades de Montes

- **Visión Xeral do contorno rural galego**
- **O monte en Galicia**
- **Economía Social e os Montes Veciñais en Man Común: Análise Xurídica-Organizativa**
- **Conclusións**

Centros Especiais de Emprego de Iniciativa Social

- **Oportunidades sectoriais para os CEEIS**
- **Análise Global das Licitacións 2019-2020**
- **Identificación de Oportunidades: Organismos**
- **Administracións Públicas**
- **Conclusións**

Educación Infantil

- **Radiografía Economía Social Galega no sector da Educación Infantil**
- **A Educación Infantil en Galicia**
- **A Economía Social no ámbito da Educación Infantil**
- **Plan Director de Estímulo**
- **Apoios e Financiamento**
- **Resumo Executivo: Conclusións**

Transformación de empresas mercantís

- **Radiografía Economía Social Galega**
- **Peches empresariais e empresas en crise**
- **A Economía Social no ámbito da recuperación de empresas**
- **Estudo de casos**
- **Plan Director de Estímulo**
- **Resumo Executivo: Conclusións**

O RETO

Entre os obxectivos do Foro, ademais da visibilidade e da representatividade das entidades da Economía Social, búscase xerar condicións para o desenvolvemento das entidades de economía social galega.

Con este reto, expoñemos catro Oportunidades Sectoriais, de xeito que poidan orientar algunha das políticas públicas ou dos dispositivos de apoio ao emprendemento.

02 Introducción

Este documento con "*Oportunidades Sectoriais para entidades de Economía Social*" enmárcase nas actividades e iniciativas do Foro pola Economía Social Galega (FOROESGAL) desenvolvidas en colaboración coa Rede Eusumo da Consellería de Emprego e Igualdade.

O Foro pola Economía Social Galega nace en Santiago de Compostela, o 19 de xaneiro de 2018, como un espazo de encontro que represente a todas as entidades da economía social galega e que busca o desenvolvemento e impulso da Economía Social Galega.

Xa constituído formalmente, o Foro aglutina ás entidades que conforman as organizacións máis representativas das diferentes familias empresariais da economía social en Galicia:

- **AEIGA:** Asociación de Empresas de Inserción de Galicia.
- **AESGAL:** Agrupación Empresarial de Sociedades Laborais de Galicia.
- **AGACA:** Asociación Galega de Cooperativas Agroalimentarias.
- **CEGASAL:** Asociación Empresarial Galega de Centros Especiais de Emprego sen Ánimo de Lucro.
- **ESPAZOCOOP:** Unión de Cooperativas Galegas.
-

Entre os obxectivos do Foro, ademais da visibilidade e da representatividade das entidades da Economía Social, búscase xerar condicións para o desenvolvemento das entidades de economía social galega. Así, fórmulanse catro Oportunidades Sectoriais, de xeito que poidan orientar algunha das políticas públicas ou dos dispositivos de apoio ao emprendemento.

A primeira Oportunidade conflúe no ámbito do rural galego, cunha reflexión sobre o monte, especialmente o monte veciñal en man común, incorporando unha análise xurídica da relación que se establece coa economía social.

De seguido, avalíanse as posibilidades de impulso dos centros especiais de emprego mediante a análise das licitacións públicas reservadas -actuais e potenciais-, co obxectivo de manter o emprego e a actividade empresarial.

O terceiro punto abarca as posibilidades de novas entidades de economía social no sector do ensino infantil, igual que existen xa modelos cooperativos de éxito no ensino regrado obrigatorio, tanto mediante concertos educativos -principalmente- como con carácter privado non concertado.

Finalmente, estúdase o impulso e creación de novas entidades derivadas da transformación de sociedades mercantís en crise, por xubilación ou cese da actividade, noutras de Economía Social, especialmente cooperativas e sociedades laborais.

Licitacións
públicas

04 Centros Especiais de Emprego

Oportunidades sectoriais para os CEEIS

Dende comezos de século, e con máis intensidade na última década, a economía social está a coller unha relevancia cada vez maior en todos os ámbitos da contorna actual. A asociación de persoas que encamiñan a súa acción ao interese colectivo dos seus membros, sempre conforme a uns principios participativos e sociais, responde a un interese xeral, tanto económico como social.

O Sector Público é consciente desta nova realidade social. Na actualidade, atopámonos ante un panorama legislativo marcado pola denominada “Estratexia Europa 2020”, dentro da cal a contratación pública desempeña un papel clave: configúrase como un instrumento baseado no mercado interior que debe ser empregado para conseguir un crecemento intelixente, sostible e integrador garantindo a un tempo, un uso con maior racionalidade económica dos fondos públicos.

Con tal motivo, no ano 2017, apróbase a Lei 9/2017, de 8 de novembro, de Contratos do Sector Público, pola que se traspoñen ao ordenamento xurídico español as Directivas do Parlamento Europeo e do Consello 2014/23/UE e 2014/24/UE, de 26 de febreiro de 2014.

En devandita Lei, na súa disposición adicional cuarta, fálase dos **contratos reservados a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social**, uns dos maiores representantes da economía social. Nesta disposición especificase que se fixarán porcentaxes mínimas de reserva do dereito a participar nos procedementos de adxudicación de determinados contratos ou de determinados lotes dos mesmos a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social e a empresas de inserción reguladas.

Porcentaxes
mínimas de
reserva

Oportunidades sectoriais para os CEEIS

De feito, no artigo 99 da Lei 9/2017, menciónase que sempre que a natureza ou o obxecto do contrato o permitan, deberá preverse a realización independente de cada unha das súas partes mediante a súa división en lotes, podéndose reservar lotes de conformidade co disposto na disposición adicional cuarta. Aquí apreciamos o compromiso da Administración Pública cos Centros Especiais de Emprego de iniciativa social.

As licitacións públicas constitúen unha grande oportunidade para o colectivo de Centros Especiais de Emprego, e máis concretamente para aqueles que teñen a cualificación “de iniciativa social”. Analizando os contratos que aproban as diferentes Administracións Públicas (Xunta, Concellos e Estado) podemos detectar aqueles que se axustan máis ao ofertado por estas entidades de Economía Social.

As licitacións públicas constitúen unha grande oportunidade para o colectivo de Centros Especiais de Emprego, e máis concretamente para aqueles que teñen a cualificación “de iniciativa social”

**Centros
Especiais
de
Emprego**

Análise global das licitações públicas

A black and white photograph of a hand holding a white sack. The sack is tied at the top with a rope. A decorative, scalloped-edged label is attached to the front of the sack, containing the text 'Licitações públicas'. The background is a blurred, light-colored surface.

**Licitações
públicas**

Análise global das licitacións 2019–2020

2019

No ano 2019, un total de nove licitacións foron reservadas a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social. Isto significa que, **das 246 licitacións que, por obxecto, eran viables para ser realizadas por CEEIS, o 3,67% delas foron reservadas.**

É moi importante que toda licitación reservada a CEEIS teña un obxecto viable para que estas empresas sociais poidan desenvolver o seu traballo axeitadamente. De non ser así, estas empresas non poderán optar á licitación.

Outra cuestión importante que se debe ter en conta é a subrogación de traballadores e traballadoras. Nalgúns convenios, como nos do sector da limpeza, márcase a obriga de subrogalos. Isto implica que, ante un servizo de limpeza que non sexa de nova creación (xa se viña realizando con anterioridade), a empresa que gañe a licitación terá a obriga de subrogar a todo o cadro de persoal da anterior empresa que realizaba o servizo. Isto —na meirande parte dos casos—, é inviable para calquera Centro Especial de Emprego, pois, en xeral, os profesionais a subrogar non posúen certificado de discapacidade.

Facer estas subrogacións faría incumprir a razón de ser dos CEEIS e unha das dúas obrigas legais: polo menos, o 70% do seu cadro de persoal ten que estar integrado por persoas con discapacidade.

2020

Nos oito primeiros meses do ano 2020, un total de seis licitacións foron reservadas a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social. Isto significa que, **das 90 licitacións que, por obxecto, eran viables para ser realizadas por CEEIS, o 6,67% delas foron reservadas.**

Obxecto viable e subrogación

Análise global das licitacións 2019-2020

2019

Análise global das licitacións 2019-2020

2020

**Centros
Especiais
de
Emprego**

Identificação oportunidades: Organismos

Organismos

Xunta de Galicia

A nivel galego, dende a Xunta de Galicia, a través das diferentes Direccións, Secretarías e Entidades, os organismos públicos que sacaron contratos con obxectos viables para os Centros Especiais de Emprego de iniciativa social foron:

Fundación Deporte Galego (Consellería de Presidencia):

- 1. Limpeza.

Secretaría Xeral Técnica (Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza):

- 1. Impresión.
- 2. Xardinería.
- 3. Subministración prendas.

Fundación Semana Verde de Galicia (Vicepresidencia e Consellería de Presidencia, Administracións Públicas e Xustiza):

- 1. Limpeza.

Centro Informático para a Xestión Tributaria, Económico-Financeira e Contable –CIXTEC (Consellería de Facenda):

- 1. Dixitalización documental.

Instituto Galego de Estatística (Consellería de Facenda):

- 1. Limpeza.

Dirección Xeral de Patrimonio Natural (Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda):

- 1. Xardinería.
- 2. Campaña divulgación e promoción do turismo de natureza sostible.
- 3. Limpeza.

SOGAMA (Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda):

- 1. Xardinería.
- 2. Subministración compostadores.
- 3. Servizo recuperación vidro.

Dirección Xeral de Mobilidade (Cons. de Infraestruturas e Mobilidade):

- 1. Servizo de xestión telefónica.

Organismos

Dirección Xeral de Orientación e Promoción Laboral (Consellería de Economía, Emprego e Industria):

- 1. Impresión.

Parque Tecnolóxico de Galicia, S.A. (Consellería de Economía, Emprego e Industria):

- 1. Servizos de atención e control de accesos.

Secretaría Xeral Técnica (Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional):

- 1. Limpeza.

Secretaría Xeral de Universidades (Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional)

- 1. Limpeza (4).
- 2. Material promocional (artes gráficas).
- 3. Transporte adaptado.
- 4. Impresión.

Dirección Xeral de Centros e Recursos Humanos (Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional):

- 1. licitacións viables.
- 2. Impresión (3).
- 3. Limpeza (2).

Dirección Xeral de Educación, Formación Profesional e Innovación Educativa (Consellería de Educación, Universidade e Formación Profesional):

- 1. Impresión.

Secretaría Xeral de Política Lingüística (Consellería de Cultura e Turismo):

- 1. Impresión (2).

Dirección Xeral de Políticas Culturais (Consellería de Cultura e Turismo):

- 1. Xardinería.

Axencia de Turismo de Galicia (Consellería de Cultura e Turismo):

- 1. Atención alumnado.
- 2. Xardinería.

Axencia Galega de Industrias Culturais (Consellería de Cultura e Turismo):

- 1. Limpeza.

Organismos

Fundación Cidade da Cultura de Galicia
(Consellería de Cultura e Turismo):

- 1. Servizo de secretariado técnico.
- 2. Limpeza.
- 3. Impresión.

Xerencia da Xestión Integrada – A
Coruña, Santiago, Vigo, Pontevedra,
Ourense (SERGAS - Consellería de
Sanidade):

- 1. Transporte de persoas (3).
- 2. Subministración produtos de limpeza, subministración de material de oficina, subministración de calzado.
- 3. Limpeza (4).
- 4. Xestión de residuos sanitarios non perigosos (2).
- 5. Xardinería.

Dirección de Recursos Económicos
(SERGAS - Consellería de Sanidade):

- 1. Traballos montaxes manuais.
- 2. Subministración material de oficina, subministro de calzado, subministro de material de imprenta.
- 3. Elaboración carteis informativos.

Xefaturas territoriais - A Coruña, Vigo
(Consellería de Política Social):

- 1. Limpeza (4).

Consortio Galego de Servizos de
Igualdade e Benestar (Consellería de
Política Social):

- 1. Subministro produtos de limpeza.
- 2. Impresión.

Axencia Galega de Desenvolvemento
Rural (Consellería de Medio Rural):

- 1. Limpeza.

Empresa Pública de Servizos Agrarios
Galegos, S.A. (Consellería de Medio
Rural):

- 1. Xardinería (4).

Secretaría Xeral Técnica (Consellería do
Mar):

- 1. Limpeza.

Centro Tecnolóxico do Mar (Consellería
do Mar):

- 1. Servizo de recepción.

Organismos

Concellos

Os organismos que sacan máis licitacións ás que poden optar os CEEIS, segundo o analizado, son os CONCELLOS. Mostra disto é que das licitacións viables por obxecto para CEEIS, en 2019 e no que levamos de 2020, un 65,22% foron sacadas por Concellos.

A XUNTA DE GALICIA, mediante os seus diferentes organismos, foi responsable do 21,74%.

Ao ESTADO CENTRAL correspóndelle o restante 13,04% das licitacións viables.

As licitacións con obxectos viables sacadas polos Concellos fixeron referencia a:

- Servizos de impresión e artes gráficas (publicacións).
- Subministración de folletos e rascas.
- Deseño gráfico e imprenta.
- Subministración de produtos diversos de material de imprenta: carpetas, sobres, papel.
- Subministración de contedores para a xestión de residuos.

- Servizos de retirada de residuos (papel, cartón, plásticos e voluminosos).
- Servizo de recollida de residuos urbanos non perigosos.
- Servizos de conservación e mantemento integral, conservación e mellora de espazos verdes e de arboleda, así como doutras zonas públicas municipais.
- Servizo de atención e dinamización nos centros de convivencia municipais.
- Servizo de atención a visitantes.
- Servizo de limpeza das instalacións municipais.
- Servizo de control e atención ao público nas salas e espazos de exposicións municipais.

**65,22% das
licitacións**

Organismos

Estado Central

As licitacións con obxectos viables sacadas polos organismos do Estado Central fixeron referencia a:

- Servizo de mantemento e conservación de zonas axardinadas.

A ter en conta para todas as licitacións reservadas a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social:

1. Os contratos non poden ter un obxecto que implique traballos con esforzos ou riscos físicos e laborais como, por exemplo, podas ou limpeza en altura.
2. Non poden ser contratos que impliquen subrogación, sempre e cando o persoal a subrogar non teña discapacidade.
3. No anuncio de toda licitación reservada deberá facerse referencia á Disposición Adicional Cuarta da Lei de Contratos do Sector Público.

A ter en conta para o resto de licitacións:

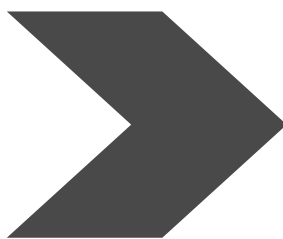
1. A porcentaxe de persoas con discapacidade no cadro de persoal só é un criterio de desempate en todas as licitacións.

Sería conveniente que este criterio, cun gran peso social, non fose só criterio de desempate, senón que pasase a formar parte dos criterios de adxudicación de licitacións. Desta maneira, as empresas concienciaríanse máis da importancia da contratación de persas con discapacidade.

Crecemento
intelixente,
sostible e
integrador

Organismos

Licitacións
viables para
CEEIS
2019+2020

**Centros
Especiais
de
Emprego**

Administracións Públicas

Administracións públicas

As Administracións Públicas deben seguir creando oportunidades para os CEEIS. Dende FOROESGAL suxerimos á Administración Pública, á hora de sacar licitacións a concurso:

Contratos reservados a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social:

Segundo indica a disposición adicional cuarta da Lei de Contratos do Sector público, **fixaranse porcentaxes mínimas de reserva do dereito a participar nos procedementos de adxudicación** de determinados contratos ou de determinados lotes dos mesmos **a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social e a empresas de inserción reguladas**. Os órganos de contratación do sector público estatal deberán aplicar **a porcentaxe mínima de reserva do 7%**, que se incrementará ata un 10%, aos catro anos da entrada en vigor desta Lei, sobre o importe global dos procedementos de adxudicación de subministrados e servizos incluídos nos códigos CPV recollidos no anexo VI celebrados no exercicio anterior a aquel ao que se refira a reserva, nos termos indicados no primeiro parágrafo deste apartado.

Polo tanto, toda Administración Pública ten a obriga de fixar e sacar a concurso unha porcentaxe de contratos ao ano reservados a Centros Especiais de Emprego de iniciativa social. No caso do sector público estatal, a reserva ten que chegar ao 10% dos contratos no ano 2021.

Obxecto dos contratos reservados a CEEIS:

Ten que ser viable para ser realizado por CEEIS, conforme ao explicado neste documento (non pode implicar esforzos físicos ou riscos laborais).

Non poden ser contratos reservados a CEEIS aqueles que impliquen subrogación de persoal sen discapacidade: segundo o explicado neste documento (o 70% da persoal dun CEEIS ten que ter discapacidade).

Anuncio da licitación reservada a CEEIS:

No anuncio da licitación reservada deberá sempre facerse referencia á disposición adicional cuarta da LCSP.

Administracións públicas

Porcentaxe de traballadores e traballadoras con discapacidade en plantilla:

Ata o de agora soamente é un criterio de desempate; é dicir, aquela empresa que teña unha maior porcentaxe de traballadores e traballadoras en nómina ten prioridade de adxudicación no caso de empate con outra/s empresas.

O que expoñemos dende FOROESGAL é que isto pase a ser, directamente, un criterio de adxudicación dos concursos.

As empresas recibirán unha puntuación maior, proporcionalmente, cantos/as máis traballadores/as con discapacidade recoñecida teñan en plantilla.

Propoñemos que a porcentaxe de profesionais con discapacidade deixe de ser un criterio de desempate para ser, directamente, un criterio de adxudicación dos concursos.

Conclusións

Dende o Foro

Animamos ás diferentes Administracións Públicas a seguir traballando pola integración laboral das persoas con discapacidade, traballando por unha **maior sensibilización con este colectivo de risco de exclusión social**.

Nalgúns casos, por descoñecemento da normativa, non se está cumprindo coa obrigatoriedade de reserva de contratos a CEEIS na súa xusta medida, e, polo tanto, **non se están favorecendo as contratacións deste colectivo**.

O procedemento que seguen as licitacións reservadas a CEEIS **non é máis complexo** nin implica un maior custo se se compara coas licitacións que non o son. Da mesma maneira, **os contratos reservados a CEEIS nunca quedaron desertos** debido a cantidade destes centros que existe na nosa Comunidade. Mostra disto é que en CEGASAL, organización empresarial multisectorial que representa e defende os intereses dos Centros Especiais de Emprego de iniciativa social dende o ano 1997, aglutínanse CEEIS que se atopan en diferentes sectores:

- Medio Ambiente.
- Automoción.
- Alimentación e Restauración.
- Servizos.
- Distribución.
- Outros.

Por último, destacar que os CEEIS están formados por persoas implicadas e cualificadas para realizar o seu traballo, polo que **o nivel de satisfacción dos seus clientes sempre é elevado**.

Conclusiones- síntese

1

Sen maiores custos

O procedemento que seguen as licitacións reservadas a CEEIS non é máis complexo nin implica un maior custo se se compara coas licitacións que non o son.

2

Descoñecemento da normativa

Nalgúns casos, por descoñecemento da normativa, non se está cumprindo coa obrigatoriedade de reserva de contratos a CEEIS na súa xusta medida.

3

Contratos reservados nunca desertos

Os contratos reservados a CEEIS nunca quedaron desertos debido a cantidade destes centros que existe na nosa Comunidade.

4

Persoal cualificado, nivel de satisfacción elevado

Os CEEIS están formados por persoas implicadas e cualificadas para realizar o seu traballo, polo que o nivel de satisfacción dos seus clientes sempre é elevado.

Oportunidades
Sectoriais

para
entidades de

**Economía
Social**

Centros Especiais de Emprego de
Iniciativa Social

FOROESGAL

Foro pola Economía Social Galega